

OBYVATELSTVO ČR

I. POČET OBYVATEL

první novodobé sčítání lidu 1869
poslední sčítání lidu 2021 → **10,5 mil. obyv.** (1,4 % obyv. Evropy);
Ø 134 obyv./km²
Jsme středně zalidněný stát Evropy.

II. SLOŽENÍ OBYVATELSTVA ČR

a) podle pohlaví

rodí se více chlapců, ale **převažují ženy** (dožívají se vyššího věku)

b) podle věku

snižuje se počet dětí do 15ti let a stoupá počet starších 60ti let →
stárnutí obyvatelstva (typické pro většinu vyspělých zemí;
hospodářsky problematický jev), Ø věk: muži 76, ženy 81 let

c) národnostní složení

ČR je **národnostně jednotný** stát.
česká + moravská + slezská národnost 97%
národnostní menšiny: Slováci, Poláci, Němci, Romové

d) náboženství

více než ½ obyv. ČR je **bez vyznání**
většina věřících vyznává **křesťanství**
nejsilnější zastoupení má **církev římskokatolická**

III. POHYB OBYVATELSTVA

a) přirozený

přirozený přírůstek = rozdíl v počtu narozených a zemřelých (na
1000 obyvatel za rok)
v ČR se ve 21. stol. pohybuje kolem nuly, počet obyv. se příliš
nemění

b) mechanický = stěhování (migrace)

přistěhovalectví v 19. stol v obd. rozvoje průmyslu
vlivem přistěhovalectví v současnosti mírně roste počet
obyvatel ČR

vystěhovalectví ekonomické např. do Ameriky na konci 19. stol.
politické např. odsun Němců po 2. sv. válce
emigrace po r. 1948, 1968

IV. ROZMÍSTĚNÍ OBYVATELSTVA ČR

nerovnoměrné
většina obyvatel žije ve městech

SÍDLA ČR

I. ROZDĚLENÍ SÍDEL

přechodná	
trvalá	venkovská
	městská

v ČR je více než **6 000 obcí**

vesnice žije v nich méně než 30% obyv. ČR, ale představují 90%
všech sídel → v ČR je **vysoký podíl malých sídel**

funkce: zemědělská, obytná, rekreační

města sídla s **více než 2 000 obyv. a městským (obecním) úřadem**

funkce: obytná, průmyslová, vzdělávací, obchodní, administrativní...

II. PROCES URBANIZACE (poměšťování)

= stěhování obyv. do měst a jejich okolí

velkoměsto má více než **100 000 obyv.**

Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec, Olomouc

aglomerace pražská, brněnská...

hradecko-pardubická, podkrušnohorská

HOSPODÁŘSTVÍ ČR

Struktura hospodářství = sektory hospodářství:

- ★ PRIMÁRNÍ sektor (primér) = **těžba** surovin a **zemědělství**
- ★ SEKUNDÁRNÍ s. (sekundér) = **průmysl**, stavebnictví a nákl. doprava
- ★ TERCIÁRNÍ s. (terciér) = **služby a cestovní ruch** (obchod, zdravotnictví, školství, bankovníctví, kultura, osobní doprava, drobné služby...)
- ★ KVARTÉRNÍ sektor (kvartér) = **věda a výzkum**, IT technologie

Vývoj:

- vznik Československé republiky 1918

ČR patřila mezi **hospodářsky vyspělé státy světa**

(V bývalé Rakousko-Uherské monarchii ČR tvořila jen 21 % rozlohy s 26 % obyvatel, ale zajišťovala 70 % průmyslové výroby.)

- po 2. sv. válce

znárodnění hospodářství, likvidace soukromého podnikání

- po r. 1948 socialistické období

orientace na rozvoj těžkého průmyslu = **hutnictví a strojírenství, centrální plánování**, hospodářské zaostávání

- změny po r. 1989
- ✓ **ekonomická reforma**, obnovení soukromého podnikání, **změna hospodářské struktury**
- ✓ výrazný **pokles produkce PRŮMYSLU a ZEMĚDĚLSTVÍ**, výrazně **roste význam SLUŽEB** (školství, zdravotnictví, obchod, sociální péče, drobné služby...)
- ✓ hospodářská spolupráce, jsme členem **Evropské unie (od 2004)**, našim nejvýznamnějším obchodním partnerem je Německo, do zemí EU směřuje asi 80% exportu (= vývozu)